

TÉMA:

***Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC
(zaměstnanec společenství obcí, zákon o úřednících a „průřezová“ ZOZ)***

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

- **Novela** - zákon č. 196/2024 Sb.
  - účinná od 1. ledna 2025
- **Změny:**
  - oblast vzdělávání úředníků
  - pracovněprávní oblast úředníků
- **Provázanost:**
  - zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), § 53a a násl. – Společenství obcí a „létající úředník“

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Společenství obcí

- Dle §53a zákona č. 128/2000 Sb., zákona o obcích (obecní zřízení), je společenství obcí svazkem, který splňuje podmínky stanovené tímto zákonem.
- Předmětem činnosti společenství obcí je vedle činností svazku obcí podle § 50 odst. 1 zajišťování koordinace veřejných služeb na území členských obcí a strategického rozvoje tohoto území. Za tímto účelem společenství obcí zpracovává strategii rozvoje společenství obcí. Strategii rozvoje společenství obcí schvaluje shromáždění starostů třípětinovou většinou všech svých členů.
- Předmětem činnosti společenství obcí **může být i zajišťování činností** podle **§ 53e** a 53g.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Společenství obcí ve vztahu k výkonu správních činností v členské obci

§ 53e zákona o obcích

- § 53e odst. 1: **Výkon správních činností může obec zajišťovat prostřednictvím zaměstnance společenství obcí**, jehož je obec členem, za podmínek upravených stanovami společenství obcí a na základě dohody mezi společenstvím obcí a členskou obcí.
- § 53e odst. 2: Prostřednictvím zaměstnance společenství obcí **nemůže obec zajišťovat výkon správních činností v přenesené působnosti**, kterou podle zákona vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností, a v přenesené působnosti podle volebních zákonů *(lze tak zajišťovat výkon správních činností v přenesené působnosti obcí se základním rozsahem a obcí s POÚ)*.
- § 53e odst. 3: Zaměstnanec společenství obcí vykonávající správní činnosti podle odstavce 1 má postavení **úředníka územního samosprávného celku zařazeného do obecního úřadu**. Oprávnění stanovit a ukládat zaměstnanci společenství obcí pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jeho práci a dávat mu k tomu účelu závazné pokyny má v rozsahu stanoveném podle odstavce 1 tajemník obecního úřadu; ostatní práva a povinnosti zaměstnavatele vykonává vůči tomuto zaměstnanci společenství obcí. **Na zaměstnance a na společenství obcí se při tom vztahují ustanovení zákona o úřednících územních samosprávných celků obdobně.**

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Společenství obcí ve vztahu k výkonu správních činností v členské obci

„Létající úředník“ a důvodová zpráva:

Zaměstnanec společenství obcí v případě, kdy bude vykonávat správní činnosti pro zapojené obce, se považuje za úředníka obce a platí pro něj obdobná pravidla a požadavky (např. co se týká odbornosti a vzdělávání) jako na úředníky obcí. Tzn. že i na zaměstnance společenství obcí vykonávajícího správní činnosti jsou kladeny stejné předpoklady pro vznik pracovního poměru jako na úředníka uvedené v § 4 zákona o úřednících ÚSC.

§ 4 odst. 1 zákona o úřednících

(1) Úředníkem se může stát fyzická osoba, která

a) je státním občanem České republiky, občanem jiného členského státu Evropské unie nebo občanem státu, který je smluvním státem Dohody o Evropském hospodářském prostoru, popřípadě fyzická osoba, která je cizincem a má v České republice povolen trvalý pobyt,

b) dosáhla věku 18 let,

c) je plně svéprávná,

d) je bezúhonná,

e) ovládá český jazyk a

f) splňuje další předpoklady pro výkon správních činností stanovené zvláštním právním předpisem (vzdělání atd.)

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Společenství obcí ve vztahu k výkonu správních činností v členské obci

„Létající úředník“ a důvodová zpráva:

Obdobně se na úředníka - zaměstnance společenství obcí použijí i další ustanovení zákona o úřednících územních samosprávných celků, např. § 10 - doba trvání pracovního poměru, § 13 - odstupné, § 14 - pracovní pohotovost, § 15 - odpovědnost společenství obcí za škodu na majetku, § 16 - základní povinnosti úředníka.

Úředník - zaměstnanec společenství obcí je povinen si prohlubovat kvalifikaci účastí na vstupním a průběžném vzdělávání a při přípravě a ověření zvláštní odborné způsobilosti ve smyslu § 18 zákona o úřednících ÚSC, přičemž mu je společenství obcí povinno zajistit prohlubování kvalifikace ve smyslu § 17 zákona o úřednících ÚSC.

Pokud se jedná o požadavek prokázat zvláštní odbornou způsobilost, lze s ohledem na § 21 odst. 4 písm. b) zákona o úřednících ÚSC dovozovat, že zaměstnanec společenství obcí bude povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost pro každou vykonávanou správní činnost. Splnění požadavku prokázání zvláštní odborné způsobilosti může být nahrazeno rovnocenným vzděláním podle § 33 zákona o úřednících ÚSC.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

§ 18 zákon o úřednících ÚSC – povinné prohlubování kvalifikace

(1) Úředník je povinen prohlubovat si kvalifikaci účastí na

a) vstupním vzdělávání,

b) průběžném vzdělávání,

c) přípravě k ověření zvláštní odborné způsobilosti,

d) zkoušce vstupního vzdělávání a

e) zkoušce zvláštní odborné způsobilosti, nestanoví-li tento zákon jinak (např. uznání rovnocennosti vzdělání).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků – nová zkouška vstupního vzdělávání

- V § 19a, § 19b byla přidána zkouška vstupního vzdělávání, která bude mít formu písemného online testu (podrobnosti stanoví prováděcí vyhláška č. 413/2024 Sb.) a bude zabezpečována Ministerstvem vnitra (Institutem pro veřejnou správu Praha – viz prostředí vzdělávacího portálu ELEV - <https://lms.institutpraha.cz>)
  - *Pro úředníky vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, se zakotvuje povinnost prokázat znalosti a dovednosti získané vstupním vzděláváním zkouškou vstupního vzdělávání.*
  - *Povinnost vykonat zkoušku vstupního vzdělávání se vztahuje i na vedoucí úředníky, kteří řídí úředníky vykonávající správní činnosti, pro jejichž výkon je předpokladem prokázání zvláštní odborné způsobilosti, a na vedoucí úřadu.*

Ostatním úředníkům postačí absolvovat vstupní vzdělávání bez zkoušky.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků – nová zkouška vstupního vzdělávání

- Pokud úředník zkoušku nevykoná ani v rámci dvou opakování, právní úprava nebrání opětovnému přihlášení úředníka ke zkoušce. V případě, že úředník zkoušku **nevykoná ve lhůtě 9 měsíců** ode dne vzniku pracovního poměru, bude dán výpovědní důvod podle § 52 písm. f) zákoníku práce („*nesplňuje-li zaměstnanec předpoklady stanovené právními předpisy pro výkon sjednané práce*“).
- Přejícným ustanovením (viz čl. II bod 2) se pak stanoví, že dotčení úředníci (viz výše), kteří přede dnem nabytí novely ukončili vstupní vzdělávání podle dosavadní právní úpravy nebo se na ně povinnost absolvovat vstupní vzdělávání nevztahovala, povinnost vykonat zkoušku vstupního vzdělávání nemají.
- **Lhůty k výše uvedenému po skončení zkušební doby (3 měsíce):**
  - do 4 měsíců od vzniku pracovního poměru (započetí výkonu „ZOZkové“ činnosti, jmenování do funkce vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu) přihlásit ke zkoušce vstupního vzdělávání
  - do 6 měsíců od vzniku pracovního poměru ukončit vstupní vzdělávání (prokazuje se osvědčením o vstupním vzdělávání)
  - do 9 měsíců od vzniku pracovního poměru (započetí výkonu „ZOZkové“ činnosti, jmenování do funkce vedoucího úředníka nebo vedoucího úřadu) úspěšně absolvovat zkoušku vstupního vzdělávání (prokazuje se osvědčením o zkoušce vstupního vzdělávání)

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků – průběžné vzdělávání

- V § 20 odst. 1 se zpřesňuje definice průběžného vzdělávání (*prohlubující, aktualizací a specializační odborné vzdělávání poskytující znalosti a dovednosti nezbytné pro výkon správních činností...*), které má být odborné a zacílené na výkon správních činností. Do obsahu průběžného vzdělávání nelze zařazovat vzdělávání v oblasti tzv. měkkých dovedností (soft skills), které přímo nesouvisí s výkonem správních činností.
- Co se týče vzdělávání zaměřeného na tzv. měkké dovednosti (soft skills), které přímo nesouvisí s výkonem správních činností (např. jak bojovat se stresem, mozkový jogging apod.), bude jej možné i nadále absolvovat mimo režim zákona o úřednících, a to podle § 227 a násl. zákoníku práce, na základě potřeby územního samosprávného celku. Bude přitom záležet na případném rozhodnutí vedoucího úřadu, zda vedle povinného průběžného vzdělávání rozhodne o školení určitých osobnostních dovedností u konkrétního úředníka podle druhu vykonávané práce (např. u úředníků vykonávajících správní činnosti v rámci stresového prostředí, se zaměřením na prezentační schopnosti apod.).

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků - ZOZ

- V § 21 odst. 3 se obecná část zvláštní odborné způsobilosti ruší a její obsah se přesouvá do vstupního vzdělávání úředníků, resp. správní proces navázaný na konkrétní výkon správní činnosti i do stávající zvláštní části. Zůstane obsahově zachována pouze její stávající zvláštní část, zaměřená více prakticky na míru potřebám výkonu konkrétní správní činnosti.
- Přejícným ustanovením (viz čl. II bod 3) se pak stanoví, že dosavadní zvláštní část zvláštní odborné způsobilosti se považuje za zvláštní odbornou způsobilost podle novelizované právní úpravy.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků – „průřezová“ ZOZ

- V § 21 odst. 4 se zakotvuje ověření tzv. **průřezové zvláštní odborné způsobilosti výhradně pro úředníky obcí I. typu**, které je koncipováno jako možnost – alternativa k prokázání zvláštní odborné způsobilosti pro každou z vykonávaných správních činností. Bude-li tak mít v konkrétním případě úředník obce I. typu již z minulosti prokázánu zvláštní odbornou způsobilost pro jednotlivé správní činnosti, které vykonává, nebude nucen prokázat vedle toho i **tzv. průřezovou zvláštní odbornou způsobilost** (oproti současné úpravě, kdy úředníci malých obcí, resp. obcí, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem nebo v jejichž obecním úřadu nejsou zřízeny alespoň dva odbory, mají povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost jen pro jednu ze správních činností, které vykonávají).

Upozornění na zákonnou podmínku:

- Jestliže úředník vykonává 2 nebo více správních činností stanovených prováděcím právním předpisem v obci se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti, může namísto zvláštní odborné způsobilosti pro každou z těchto správních činností prokázat zvláštní odbornou způsobilost pro úředníky obcí se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků – „průřezová“ ZOZ

Obsah tzv. průřezové ZOZ

- kompilace činností vykonávaných obcemi I. typu
- průřezová ZOZ bude představovat „univerzální“ ZOZ pouze pro úředníky v obcích I. typu
- obsah průřezové ZOZ – vychází z působnosti obcí I. typu, tedy ze správních činností, pro jejichž výkon je předpokladem ZOZ:

Silniční hospodářství (16 hod.), Finanční hospodaření (18 hod.), Daně (12 hod.), Veřejné opatrovnictví a sociální služby (12 hod.), Veřejný pořádek-přestupky (5 hod.), Evidence obyvatel (4 hod.), Ochrana přírody a krajiny (2 hod.), Ochrana ovzduší (2 hod.), Odpadové hospodářství (4 hod.) a správní řád (8 hod.) – **celkem 83 vyučovacích hodin**

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků – „průřezová“ ZOZ

- Přejídné ustanovení (viz čl. II bod 4) stanoví pro úředníky obcí, kde nejsou zřízeny alespoň 2 odbory obecního úřadu nebo kde není zřízen pověřený obecní úřad, a kteří do okamžiku nabytí účinnosti tohoto zákona prokázali zvláštní odbornou způsobilost pro výkon jedné ze dvou či více správních činností, které vykonávají, výjimku z povinnosti prokázat nově koncipovanou tzv. průřezovou zvláštní odbornou způsobilost. Tato výjimka se uplatní pouze po dobu trvání pracovního poměru těchto úředníků k témuž územnímu samosprávnému celku.
- Přejídné ustanovení (viz čl. II bod 5) stanoví pro úředníky obcí, kde nejsou zřízeny alespoň 2 odbory obecního úřadu nebo kde není zřízen pověřený obecní úřad, a kteří do okamžiku nabytí účinnosti tohoto zákona neprokáali zvláštní odbornou způsobilost pro výkon jedné ze dvou či více správních činností, které vykonávají, **povinnost prokázat zvláštní odbornou způsobilost do 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.**

Může zaměstnanec (úředník) společenství obcí vykonávat správní činnosti obcí na základě „průřezové“ ZOZ?

Právní úprava „průřezové“ ZOZ dle § 21 odst. 4 zákona o úřednících ÚSC (viz výše) se nemůže aplikovat na létajícího úředníka podle § 53e obecního zřízení.

Odůvodnění:

Zmiňovaný § 21 odst. 4 zákona o úřednících jednoznačně hovoří o obci se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti, a to jak v hypotéze, tak i v označení předmětného typu ZOZ – viz „úředník vykonává 2 nebo více správních činností stanovených prováděcím právním předpisem v obci se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti“, tedy nikoli že úředník vykonává ony „jedničkové“ správní činnosti, ale že je vykonává právě na „jedničkové“ obci (a úředník se stejnou náplní práce pracující na ORP by průřezovou ZOZ uplatnit nemohl – nemohl by ji nově získat ani by nemohl uplatnit přinesenou „průřezovou“ ZOZ). Přitom společenství obcí jistě nelze považovat za ekvivalent obce se základním rozsahem výkonu přenesené působnosti – „létající úředník“ může po novele provedené zákonem č. 196/2024 Sb. vykonávat širší okruh správních činností (všechny s výjimkou správních činností rezervovaných pro obecní úřady obcí s rozšířenou působností).

Může zaměstnanec (úředník) společenství obcí vykonávat správní činnosti obcí na základě „průřezové“ ZOZ?

Odůvodnění:

Lze též zmínit výše uvedenou právní úpravu účinnou do konce roku 2024, která sice neznala „průřezovou“ ZOZ, ale počítala s jiným zmírněním ve vztahu k úředníkům nejmenších obcí. I za situace, kdy tehdy mohl „létající úředník“ vykonávat právě jen správní činnosti, které podle zákona vykonávají všechny obecní úřady, důvodová zpráva (k zákonu č. 418/2023 Sb.) uváděla: „Pokud se jedná o požadavek prokázat zvláštní odbornou způsobilost, lze s ohledem na § 21 odst. 4 písm. b) zákona o úřednících územních samosprávných celků dovozovat, že zaměstnanec společenství obcí bude povinen prokázat zvláštní odbornou způsobilost pro každou vykonávanou správní činnost.“

Vedle toho, že společenství obcí nenaplnovalo hypotézu v tehdejší znění § 21 odst. 4 písm. a) zákona o úřednících, reflektoval tento závěr důvodové zprávy i cíl vytvoření institutu létajícího úředníka, tedy zvýšení kvality výkonu správních činností v těch nejmenších obcích pomocí toho, že tam přijdou správní činnosti vykonávat osoby s náležitou kvalifikací – výše zmiňovaná důvodová zpráva opakovaně hovoří o zvýšení kvality výkonu veřejné správy v území. Novela provedená zákonem č. 196/2024 Sb. relevanci těchto premis nezmenšila, spíše naopak.

Novela zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících ÚSC

Hlava IV Vzdělávání úředníků – ZOZ

- V **§ 21 odst. 5** se sjednocují lhůty pro přihlášení ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti úředníka, který vykonává správní činnosti stanovené prováděcím právním předpisem, a to na 6 měsíců od vzniku pracovního poměru úředníka, resp. ode dne, kdy úředník začal vykonávat správní činnost, pro jejíž výkon je prokázání zvláštní odborné způsobilosti předpokladem. S ohledem na posloupnost jednotlivých druhů prohlubování kvalifikace se výslovně stanoví, že podmínkou vykonání zkoušky zvláštní odborné způsobilosti je úspěšné vykonání zkoušky vstupního vzdělávání (viz § 19a a 19b).

Děkuji za pozornost

KONTAKTNÍ ÚDAJE

webové stránky MV ODK: <http://www.mv.gov.cz/odk2>

poštovní adresa: Ministerstvo vnitra ČR
Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
Nám. Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

ID datové schránky MV: 6bnaawp

Tel: 974 816 411 (429) – sekretariát odboru

E-mail: odbordk@mv.gov.cz – sekretariát odboru

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy, dozoru a
kontroly